

OBSAH

ÚVOD	3
I. OBECNÉ POUČENÍ O ŘEČI A JAZYCE	4
1.1 KOMUNIKACE U LIDSKÉHO DRUHU A JEDINCE	4
1.1.1 SDĚLOVÁNÍ JAKO ŽIVOTNÍ PRINCIP	4
1.1.2 EVOLUCE INTELEKTU	4
1.2 ŘEČOVÉ FUNKCE	4
1.2.1 SDĚLOVÁNÍ U ČLOVĚKA	5
1.2.2 VÝVOJ SDĚLOVACÍHO KÓDU U ČLOVĚKA	5
1.2.2.1 REFLEXNÍ ČINNOST	5
1.2.2.1.1 ONTOGENEZE ŘEČI Z REFLEXOLOGICKÉHO POHLEDU	5
1.2.2.1.2 FATICKÉ FUNKCE	6
1.3 ŘEČ, JAZYK A KOMUNIKACE	6
1.4 FUNKCE ŘEČI	6
1.5 ZNAKOVÉ PROCESY A JAZYK	7
1.5.1 FYLOGENETICKÉ HLEDISKO	7
1.5.2 ONTOLOGICKO-GNOZEOLOGICKÉ HLEDISKO	7
1.5.3 LINGVISTICKÉ POJETÍ ZNAKU A ZNAKOVÉ STRUKTURY	7
1.5.4 FUNKCE ZNAKU	8
1.5.5 VÝZNAM ZNAKU	8
1.5.5.1 ÚROVEŇ SÉMOTICKÉ ANALÝZY	8
1.5.5.2 SÉMOTICKÉ SYSTÉMY S LINGVISTICKOU STRUKTUROU	9
1.6 ZNAKOVÉ SYSTÉMY A ŘEČ	9
1.6.1 ZNAKOVOST	9
1.6.2 FORMY KOGNITIVNÍCH FUNKCÍ	10
1.6.3 KOGNITIVNÍ POCHODY	10
1.7 SYMBOLOGENEZE LIDSKÉHO JEDINCE I LIDSKÉ SPECIES	10
1.7.1 SYMBOLISMUS	10
1.7.1.1 DŮSLEDKY SYMBOLISMU	10
1.7.2 SYMBOLICKÁ AKTIVITA	11
1.7.2.1 EMOCIONÁLNÍ SYMBOLISMUS	11
1.7.2.1.1 EMOCIONÁLNÍ TYP KOMUNIKANTA	11
1.7.2.2 DISKURZIVNÍ SYMBOLISMUS	11
1.7.2.2.1 DISKURZIVNÍ TYP KOMUNIKANTA	12
1.7.2.2.1.1 TYP VERBÁLNĚ ABSTRAKTNÍ	12
1.7.2.2.1.1.1 NADPRŮMĚR	12
1.7.2.2.1.2 TYP KOMUNIKATIVNÍ	12
1.7.2.2.1.2.1 VYŠŠÍ PRŮMĚR	12
1.7.2.2.1.3 TYP VIZUÁLNÍ, HAPTICKÝ A POHYBOVÝ	13
1.7.2.2.1.3.1 NIŽŠÍ PRŮMĚR	13
1.7.2.2.1.3.2 ZŘETELNÝ PODPRŮMĚR (IQ 67 AŽ 90)	13
1.7.2.2.1.3.3 SLABOMYSLNOST (IQ 0 AŽ 67)	13
1.7.2.2.1.3.3.1 DEBILITA	13
1.7.2.2.1.3.3.2 IMBECILITA	14

1.7.2.2.1.3.3.3 IDIOTIE	14
1.8 SYSTÉMOVÝ CHARAKTER PŘIROZENÉHO JAZYKA	14
II. ČESKÝ NÁRODNÍ JAZYK	15
2.1 PŮVOD ČEŠTINY	15
2.1.1 JAZYKOVÁ PŘÍBUZNOST SLOVANŮ	15
2.1.2 INDOEVROPSKÝ ZÁKLAD SLOVANŠTINY	15
2.1.3 SKUPINY SLOVANSKÝCH JAZYKŮ	16
2.1.3.1 BALTOSLOVANSKÁ JAZYKOVÁ JEDNOTA	16
2.1.4 OBDOBÍ PRASLOVANSKÉ	16
2.1.5 STAROSLOVĚNŠTINA	18
2.1.6 TYP ČEŠTINY	18
2.2 POČÁTKY VÝVOJE ČEŠTINY	19
2.2.1 PERIODIZACE VÝVOJE SPISOVNÉHO ČESKÉHO JAZYKA	19
2.2.2 POZNÁMKY K JMENNÉ DEKLINACI ČEŠTINY	19
2.2.2.1 KMENOTVORNÁ PŘÍPONA	20
2.2.2.2 DEKLINACE JMENNÉ PODLE KMENŮ	20
2.2.2.2.1 KMENY SAMOHLÁSKOVÉ	21
I. O-KMENY	21
A. O-KMENY MUŽSKÉ	21
1. VZORY <i>CHLAP, DUB; HAD</i>	21
2. VZORY <i>ORÁČ, MEČ, KÓŇ</i>	22
3. VZORY <i>JUŘÍ, ŘEBŘÍ</i>	22
B. O-KMENY STŘEDNÍ	22
1. VZOR <i>MĚSTO</i>	22
2. VZOR <i>MOŘE</i>	22
3. VZOR <i>ZNAMENIE</i>	22
II. A-KMENY	22
III. U-KMENY	23
IV. I-KMENY	23
2.2.2.2.2 KMENY SOUHLÁSKOVÉ	23
I. N-KMENY	23
II. S-KMENY	23
III. NT-KMENY	23
IV. R-KMENY	23
V. V-KMENY	23
2.2.2.3 SKLOŇOVÁNÍ ZÁJMENNÉ	23
2.2.2.4 SKLOŇOVÁNÍ SLOŽENÉ (ADJEKTIVNÍ)	24
2.3 ČESKÝ NÁRODNÍ JAZYK	24
2.4 ROZVRSTVENÍ ČESKÉHO NÁRODNÍHO JAZYKA	25
2.4.1 NESPISOVNÝ JAZYK	25
2.4.1.2 TRADIČNÍ ÚZEMNÍ DIALEKT	25
2.4.1.3 INTERDIALEKTY	25
2.4.1.4 OBECNÁ ČEŠTINA	25
2.4.1.5 PROFESIONÁLNÍ MLUVA, SLANG, ARGOT	26
2.4.2 SPISOVNÝ JAZYK	26
2.4.2.1 NORMA A KODIFIKACE SPISOVNÉHO JAZYKA	26
2.4.2.2 FUNKČNÍ STYL Y SPISOVNÉHO JAZYKA	27
2.4.2.3 VÝVOJOVÉ TENDENCE SOUČASNÉ SPISOVNÉ ČEŠTINY	27

III. JAZYKOVĚDA A ZÁKLADNÍ JAZYKOVĚDNÉ DISCIPLÍNY	28
3.1 VÝRAZOVÉ PROSTŘEDKY PŘIROZENÉHO JAZYKA	28
3.1.1 VÝRAZOVÉ PROSTŘEDKY JAZYKOVÉ	28
3.1.1.1 KLASIFIKACE VÝRAZOVÝCH PROSTŘEDKŮ JAZYKOVÝCH	28
3.1.1.1.1 LEXIKÁLNÍ VÝRAZOVÉ PROSTŘEDKY	29
3.1.1.1.2 GRAMATICKÉ VÝRAZOVÉ PROSTŘEDKY	29
3.1.2 VÝRAZOVÉ PROSTŘEDKY MIMOJAZYKOVÉ	29
3.2 VÝRAZOVÝ PLÁN FONICKÝ (ZVUKOVÝ)	29
3.2.1 FONETIKA	29
3.2.1.1 FONETIKA JAKO SOUČÁST MLUVNICE	30
3.2.2 FONOLOGIE	30
3.2.2.1 INVENTÁŘ ČESKÝCH FONÉMŮ	30
3.2.3 FONETICKÉ VĚDY	31
3.2.4 FYZIOLOGICKÁ FONETIKA	31
3.2.4.1 FUNKCE CNS V PROCESU ŘÍZENÍ ŘEČOVÉ ČINNOSTI	31
3.2.4.1.2 ANATOMICKÉ A NEUROFYZIOLOGICKÉ HLEDISKO ŘEČI	31
3.2.5 AKUSTICKÁ FONETIKA	32
3.2.5.1 AKUSTICKÉ PODMÍNKY ŘEČI	32
3.2.5.1.1 ZVUKOVÁ VLNA	33
3.2.5.1.2 AKUSTICKÉ PODMÍNKY ŘEČI	33
3.2.5.1.2.1 SLUCHOVÝ PRÁH	34
3.2.5.1.2.2 TICHŮ A HLUK	34
3.2.5.1.2.3 HLADINA HLASITOSTI	34
3.2.5.1.2.4 SLYŠITELNÝ ZVUK	34
3.2.5.1.2.5 ŘEČOVÝ ZVUKOVÝ SIGNÁL	35
3.2.5.1.2.6 FONACE	35
3.2.5.1.2.7 FORMANTY	35
3.2.5.1.2.8 SAMOHLÁSKY	36
3.2.5.1.2.9 HLÁSKY SE ZVLÁŠTNÍ FORMANTOVOU STRUKTUROU (LIKVIDY)	36
3.2.5.1.2.10 HLÁSKY ŠUMOVÉ	37
3.2.6 PERCEPČNÍ FONETIKA	37
3.2.6.1 SMYSLOVÉ FUNKCE	37
3.2.6.2 PERCEPCE	37
3.2.6.3 ORGÁNY PŘIJÍMAJÍCÍ ŘEČOVÝ SIGNÁL	37
3.2.6.3.1 SLUCHOVÝ ANALYZÁTOR	38
3.2.6.3.2 OPTICKO-VIZUÁLNÍ PROSTŘEDKY ŘEČI	38
3.2.6.3.2.1 ZRAKOVÝ ANALYZÁTOR	38
3.2.7 ARTIKULAČNÍ FONETIKA	38
3.2.7.1 DÝCHACÍ ÚSTROJÍ	39
3.2.7.2 HLASOVÝ (FONAČNÍ) ORGÁN	39
3.2.7.2.1 PRŮBĚH FONACE	39
3.2.7.2.2 VÝŠKA, SÍLA A BARVA HLASU	39
3.2.7.2.3 HLASOVÉ ZAČÁTKY	40
3.2.7.3 ARTIKULAČNÍ ÚSTROJÍ	40
3.2.7.3.1 DUTINY	40
3.2.7.3.1.1 ARTIKULAČNÍ ORGÁNY ÚSTNÍ DUTINY	40
3.2.7.4. KLASIFIKACE ČESKÝCH VOKÁLŮ	41
3.2.7.5 DVOJHLÁSKY	41
3.2.7.6 KLASIFIKACE ČESKÝCH KONZONANTŮ	42
3.2.7.6.1 TŘÍDĚNÍ PODLE MÍSTA TVOŘENÍ	42
3.2.7.6.2 TŘÍDĚNÍ PODLE ZPŮSOBU TVOŘENÍ	42
3.2.7.6.3 TŘÍDĚNÍ PODLE ZNĚLOSTI	42
3.2.7.6.4 TŘÍDĚNÍ PODLE NOSOVOSTI	43
3.2.8 PEDOFONETIKA	43